

میملی حرکاتین تاکتیک لرینده انتلکتوئل موداخیله

(19 مای 2007 تاریخینده، استوک هولمدا *بورنا* درنهمی نین 22 مای 2006- تاریخلی آذربایجان سونامی سی نین ایلدؤنومو مونا سیبیتله دعوت ائتدی بی سمنیناردا، مؤلفین چیخیشی نین متنی. سمنارین موضوعسو، "*آذربایجانا حاکیم اولان آپارتاید رژیمی و اینسان حاقلاری*" ایدی)

کوتلوی حرکات سادجه ظولمون اعمال اولماسیندان یارانمیر. هر ظولم و ظولمکار سیستمه قارشی اعتراض حرکاتی یارانماق یالیز بیر پتانسیل قوره دیر. بو پوتانسیل قومنین آکتیولشیب، قوه دن فعله چئوریلمه سی اوچون ایکی اساس عاملین تامین اولماسی لازیم دیر: **بیلک** و **تشکیلات**. من بوگونکو دانشیغیمدا بیلک و میملی آزادلیق موجدیله میزده آذربایجان اینسانی نین اینتلکتوئل موداخیله سیندن سوز آچماق ایستیرم. من بو موجدیله نی، نجه و اخدان بیر، عوصیان ائدن، کورطبیعی اینسان دالغالاریندا خیلاصه اولموش حرکات کیمی یوخ، معین زمان پرسپکتیوینده انسانلاریمیزین مادی و معنوی یاشایشی نی جیدی صورتده یاخیشی لاشدیران، سیاسی-اقتیصادی دهیشیکلیک لره آپاریب چیخاران بیر یول کیمی گؤرمک ایستیرم.

بیلک

اهالی معروض قالدیغی ظولمون حاقیندا معلوماتلانما لی و او ظولمون دؤزولمز اولدوغونا اینانمالی دیر. ظولمون ماهیتی و ظولمکار حاکمیتین آپاراتی نین ساده یا مورکبلیک درجه سیندن آسیلی اولراق، بو ایشین یعنی اهالی نین اولنلارا اعمال اولان ظولم و سیمت حاقیندا معلوماتلاندرماسی ایشی نینده، راحتلیق یا چتینلیک درجه سی فرق ائده بیلر.

ایرندا شیعه تورکونو، شیعه فارسدان سنچن اساسن اونون دیلی دیر و تاریخی باخیمدان اوزونو ایران مولکونون صاحبی حیس ائدن تورکلرین، یئنی آجی ایتقصادی فاکتورلاری گؤرمک اوچون ده، هم زمان و هم علمی استاتستیک اساسلاندرمالار و آراشدیرمالار لازیم دیر. نظره آلین کی تاریخ بو، معاصر دؤوره قدر، دیل اساسیندا اعمال اولان میملی ظولمه قارشی هنج بیر کوتلوی حرکات، یا دؤولت لر آراسی موحاریبه باش وئر مه میشدیر. آما موقایبسه اوچون اشاره ائتمک اولار کی، دینی و مذهبی ضیدیت لر و ایری سنجگی لیک لر بیر چوخ اولکه داخیلی عوصیان لار و میلتلر آراسی مونا قیشلر و موحاریبه لرین اساس عاملی اولموش دور.

ایران-عیراق موحاریبه سی سونا چاتیب، سوئت ایمپریاسی داغیلماغا باشلایاندا، آذربایجان تورکو، اونا قارشی اعمال اولان میملی ظولمو و آپارتاید رژیمینی گؤرمک، اونون منکانیزملرینی کشف ائتمک و اونا قارشی ایغا قالحماق ضرورتینه قانع اولماق اوچون اوزون بیر یولو وارایدی. دقتینیزه چاتدیرماق ایستیرم کی هله اوتاریخده نفتین قیمتی بوگونکو یوکسک رقم لره قالمامیشدی و موحاریبه اساسا آذربایجان اوز اقلاردا باش وئریددی. او زمان، ایران-عیراق موحاریبه سی نین آغیرلیغینی غیری مونتاسب شکیلده آذربایجانین پایینا دوشسه ده، هله ایران تورکو، فارسستانین گوندن-گونه آبادلاشیب، وار لاشدیغی یاناشی تورک بولگه لرین نیسی و مطلق فقیرلشمه سینه شاهد دئیردی. یادینیز سالیبرام کی، ایرانین مرکزی و کویری بولگه لرینی بوگونکو موقعیت لری موحاریبه دن سونرا، رفسنجانی نین "سازندگی" آدلانان، بیر طرفلی ایتقصادی اینکیشاف سیاستی نین نتیجه سی ایدی. بئله لیکه آذربایجان بوگون جریاندا اولان یئنی میملی دیرچلیش دؤرونه قدم قویارکن، چوخ الویریشلی بیر موقعیت دن استارت ائتمه دی.

بوردا بو پروسه نین یالیز ایلکین چاغلارینا عاید اولان فاکتورلاری سادالاماقلا، 20 ایللیک بیر دؤورو اؤتوروب بوگونکو گونه دؤنوروم.

بوگون آذربایجان و غیر آذربایجان ایران تورکو، اونا اعمال اولان میملی آپارتایدی گؤرور، اونا، تفرو عاتیله تانیر و اونا قارشی ووروشماقدا اراده سی سارسیلماز دیر. ساده جه اشاره ائدیم کی ایران تورکونون قانینی شوشهیه توتان رژیمین "میملی آپارتاید سیستمی" اولدوغو فاکتی کئن ایل حتی ایران اسلامی شورا مجلسی نین تریبوناسیندان، تیریزین جسارتلی نو ماینده سی جناب دوکتور اکبر اعلمی طرفیندن سسلندی. آذربایجانین همان آپارتاید رژیمینه قارشی قالدیردیغی طوفانین دالغالاری نین هوندورلوك و سورعتینی اولچمک اوچون 2006 مای تاریخلی آذربایجان سونامی سینی موطالیعه ائتمک کیفایت اولاردی.

بو حاقدا من بیر فاکتوردا اشاره ائدیم کی، اگر میملی حوکومت دؤورو یا خلق موسلمان حرکاتیندا ایشتیراک ائدن کوتله ایله رهبرلیک آراسیندا حرکات مودیریت ائدن کادرلار فاجیه موی بیر میقیاسدا آزیدیلر، ائندی هله حرکات رهبرلیک ائدن

جمعین ترکیبی معین اولمادیغی یا بیزه معلوم اولمادیغی، حالدا، بیر باشا اهاایله تماسدا اولان ساوادلی، تجربویلی و لیاقتلی کادرلارین کیفیت و کمیتی ریضایت وئرچی دیر. بو حصه نین سونوندا اگر بوگونو دورومو 20 یا 15 ایل بوندان اؤنجه حاکیم اولان وضعیتله موقایسه ائتسک، داها بوگون نه میلی سیتیم اولوب-اولماسی و نه میلیتیمیزین گنیش لایهلرینین بو سیتمه قارشی عوصیان دوروموندا اولدوغو فاکتی نی ثبوت ائتمک مجبوریتینده قالمیریق. آرتیق بیزیم ان استعدادسیز موخالیفلریمیز ده، ایشین نه یئرده اوغونو آنلابیلار. دیقتینیزه چاتدیرماق ایستیرم که بیزه ان فاناتیك دشمن مؤوقعی بسلمین آشیری کومونیستلرده داها بیزیم فارسلاین ایچینده آسیمله اولماغیمیزدان فرحانیب، بو موناسیبتله هور چکمدن ال چکیبلر. بشریتین ترقی کروانیندان دوشوب یئرده قالا بو مفوک ادمالار آرتیق آذربایجانا قارشی خاریجدن هوجوم فرمانلاری وئریم اوژ مالیخولیا لاریندا بیزی ازمهیه پارامیلتلر دستلر یارادماقلا مشغولدورلار. ماراخلی دیر که بیزیم آسیمله اولوب، محو اولدوغوموزو دفعه لرله اعلان ائتمیش بو زوال لی لار هئچ بیر یئرده ایضاح وئرلمه ییبلر کی، عجباً بو میلّت اگر آسیمله اولوب قورنارمیش دیر، بسی سیزین سلطنت چی لرله نامقدس اتحادیز و بیزه قارشی صلیب یوروشونوز، هاردان لازیم گلیمیشدیر؟!

اؤنجه من اؤتن 15-20 ایل عرضینده میلی حرکاتیمیزین نظری انکشاف و فورمالاشما تاریخی نین آردیجیل لیغینی نظره آلمادان بیر سیرا پراکنده مقام لارینا اشاره ائتدیم. آما طبیعی که بوگون بیزی اساس دوشوندورن، بوگونو گونده لیگی دوغرو دوزگون معین لشدیرمک و اونون اطرافیندا کونستروکتیو فیکیر موبادیله سی آپارماق دیر.

آز یا چوخ، یارداماق یا سوکمک، خنیره دوغرو یا شره قارشی ایظهاری نیفرت

میلی حرکات بوتون ساحلرده، اهالی نین بوگونو معیشتی و ریفاهی حالیه موقایسه ده داها آرتیق، داها یوکسک بیر سویه نی تامین ائتمهیه هم جان آدیغینی و هم بو سویهیه نجه نائل اولماق ایستدی بی حاقدا آچیق دانیشمالی دیر.

❖ اگر بوگون اهالی ایرانین باشقا بؤلگه لرینه سفر ادیب، ایستهدیکلری یئرده یاشاییب، تحصیل ائدیپ، ایشله مشغول اولابیلر لر، اونولا موقایسه ده میلی حرکات بوتون منطقه اؤلکهلری آراسیندا، پاسپورت سیز-ویزاسیز گلش-گنیشین تامین اولماسینی اؤز اؤنونده مقصد قویمالی دیر.

❖ اگر بوگون فارس دلی ایران داخلی 70 میلیون لیک بازارین آجاری ساییلیر، بو بووندوروغو بووندان آتماقلا، لاتین الیفبالی تورک دیلیمیزین آذربایجان تورکیه مکانیندا، اویا سویه سینه یاخین دینامیک ایقتیصادی و کولتورل بیر دنیانین آجاری اولماغینی اؤنه چکمه لی دیر. هابئله انگلیس دیلینی ایران و بؤلگه ده اورتاق دیل و معاصر کامونیکاسیا دلی کیمی قبول ائتمکله، هم آذربایجان و هم ایرانین دونیا ایقتیصادیاتی و مدنیتینه اینتقاراسیا اولماق پلانی نی ایرملی سورولمه لی دیر.

❖ اگر بوگون ایران اساسا خام مال ساتیشیندان ایله ده آدم باشی 8000 دولار ناخالص میلی گلیره صاحب دیر، بیز 20، 30 و حتی 40 مین دولرلیق ناخالص میلی گلیرلی بیر ایقتیصادیاتا دوغرو اؤلکهمیزین تحصیل، تکنولوژی، کند تصرفاتی و صنایعینی یئنی دن قورماق دان دانیشمالی بیق.

❖ اگر بوگون آذربایجان کاپیتالی، فارسیستان، عرب امیرلیکلری و ساییر یئرلرده مسکن سالیر، بیز صنایع، تیجارت و قوللوق سکتورلاریندا، سرمایه لر و سرمایه صاحب لرین امنیتینی تضمین ائتمکله، اونلاری آذربایجانا جذب ائتمه نی، اؤز سیاسی پروقراملاریمیزا سالمالی بیق.

❖ اگر بوگون ایران رژیمه دونیا بیه موحاریبه اعلان ائدیپ، بیز بوتون دونیا ایله هارمونیک موناسیبتلر قورماغی اؤن پلاندا قویمالی بیق.

بوتون بونلار **بیزده** دیقت سیز اولساق، دوشنلریمیز، اونلاری دقیق بیلیرلر. اونلارین بوگون ساغدان و سولدا، کومونیست، لیبرال یا حیزب الله اولمالاریندان آسیلی اولمایاراق، آذربایجان میلی آز ادلیق حرکاتین آشاغی داکی خوشا گلمز سیمادا تقدیم ائتمک ایستیر:

1. ایران رژیمه نین حاضریداکی اسرائیل، آمریکا و اویا قارشی آپاردیغی سویوق و ایلیق موحاریبه دن علاوه، ایرانین داخیلینده بیر یا بیر سلسله ائنتیک موحاریبه لره تداروک گؤرمک! باشقا سؤزله ایرانی بیر سیرا افعی ایلان قوتولارینا چئویرمک!

2. حاضیرکی، ایله آدامباشی¹ 7980 دولار ناخالص میلی گلیری (GDP, PPP) اولان ایران ایتقتصادیاتی بیئرینه تهراندان آذربایجانا گلن نفت پوللارینی کسمکله، آذربایجان، افغانستان² 1310 دولارلیق احوالینه دوچار ائتمک.
  3. بوگون ایران و طنداشلارینین دنیا اولکلرینین اکثریتینه، ویزاسیز سفرین غیر موموگون اولدوغوندان علاوه، ایرانین داخیلینده ایران تورکلرینین حتی اوزلرینین بیر-بیرلرله گوروشمک اوچون، آذربایجان و غیر آذربایجاندا یاشان تورکلر آراسیندا دیوارلار و ویزا رژیملرینین ایجاد اولماسی!
  4. ایرانین 73 میلیونلوق مکانینین غیر آذربایجان حیصه سینا، آذربایجان ایش قوه سی، کاپیتالی، صنایع و کند تصرفاتی، مدنیت و تحصیل ایمکانلارینا باغلاماق!
  5. فارس دیلینی تحصیل سیستمیندن اوزاقلادیرماقلا، بوتون علمی قابناقلاری، حتی آذربایجانلی لارین اوزلرینین یارادتیقلاری علم و مدنیت اثرلرینی آذربایجاندا نالماق و اولکهنی مین ایل گنرییه سووق اندیپ، بیر برهوتا چنوریمک!
  6. بوتون دنیا و دنیا اولکلرینین ان اؤن سیراسیندا تورکیه و آذربایجان جومهوریتی اولماقلا، سپاراتچی لوق و یئنی سرحدلر و اولکلر یارداماغا قارشی اولدوغو حالدا، گونئی آذربایجان، بوتون سیاسی قوه لری، اصلینده ایراندا آیریلماق پلانی گیزی یا آشکار جاسینا ایره لی سورمه ییمیز!
  7. بیز ائتتیل فدرال اصولی-ادار سیندن دانیشارکن، اولنار بوردادا بیزیم مقصدیمیزین گویا هر فدرال ایالت-ده بیر ائتتیک قورویون 100 فاییزی یاشایشینی تامین اندیپ با شقا میللتلرین منسوب اولانلاری همان ایالتدن قوروماق کیمی قلمه وئریرلر. یعنی ائتتیک تمیزلهمک!
- بودور بیزیم پلانلار حاقیندا، هر اینسانین اورمینی ریفته گنیرن، قارا بویانمیش بیر مصیبتلی شمایل. منجه هر شعورلو انسانا بو شمایل چوخ شئی لر گوستریر.
- گرهک بوتون شعارلاریمیز مثبت کاراکترلی اولسون:

- ❖ قارانی سؤمک بیئرینه آغین تیکینتی پلانی،
- ❖ دونین-بوگونون آغریلاری و آجی مؤحنلری قارشیسیندا صاباحین فیراوانلیغی و آبادلیغی،
- ❖ حاکیم ظولم دستگاهی نین اهالینی خودی و غیرخودییه بولوب، یالنیز اهالی نین کیچیک بیر حیصه-سی نین هر نه یین صاحیبی اولماق فاکتی قارشیندا، صاباحکی آذربایجاندا هامی نین اولکه صاحیبی اولاجاغیندان دانیشماق.
- ❖ بوگونکو ایدئولوژیک دینی رژیم بیئرینه، سوز و ویجدان آزادلیغینا گارانت دورا بیلن، لائیک و دمورکراتیک بیر یئنی قورولوشون پلانی نی آرایا قویماق.
- ❖ قادینلارین بوگونکو ارتجاعی قانونلارین اسیری اولماق بیئرینه، اولکهنین قانون وئرچی و اجرائی عالی اورقانلارین کورس لری نین یاریسی نی قادینلار اوچون تضمین ائتمک.
- ❖ گرهک بوگون تیروتین 90 فاییزی نین اهالی نین 10 فاییزی نا خاص اولماسی بیئرینه، سوسیال عدالتلی هومانیسیت بیر جمعیت یارادماق و اروتا طبقه نین گولنمه سینا تامین ائتمک.

منجه آرتیق میلی حرکاتیمیزین بیتگین لیگینی گوروب، زمانین نبضین توتوماقلا، بوگونوموزون مسئله لرینی گونده لیگه سالمالی بییق. آرتیق میلی ظولمون وجودی، میللتیمیزین بو ظولم قارشی سیندا جیدیتله عوصیان ائتمه یه حاضیرلیغی هم بیزه و هم دوست-دوشمنلریمیزه آیدن دیر. بوگون بیز ظولم لیندن ویران اولموش مدنیت و مادی معیشتیمیزین نجه یاخیشلاجاغی حاقدا کونکرت پلانلار آرایا چیخارمالی بییق. بوگون اولکه-میزین علمی-تکنیکی اینکیشاف یولوندا اولان مانعهلری قالدیرماق، دنیا ایتقتصادیاتی و مدنیتینه اینتقره اولماق، اهالی نین خوش گوزران نی تامین ائتمک اوچون کونکرت پلانلار جیزمالی بییق. آرتیق بوگون بیزه نه یامان شرین حاکیم اولماسینی هامی بیلیر، بوگون سیاسی قوه لری میز، اوز پروقراملارینا، اهالی نی آزاد صاباحین خیرلی و آیدین اولماسینا اینما چا غیرمالی دیرلار. بوگون گرهک بیز اینکاردان چیخیب، اثبات فازینا داخیل اولاق. بوگون نه یی ایستهدیگیمیزدن دانیشیب، ایستکلریمیزه نجه چاتماق اوچون دوغرو دوزگون آنالیشما مالیک اولمالی بییق.

¹2006-جی ایلین رقمی

²2006-جی ایلین رقمی. سمنینار زمانی مندن سونرا چیخیش اندن حوزمتلی بؤیوک بی رسول اوغلو بو رقمترین دقیق اولوب- اولمادیغی حاقدا ماراقلاندی و ایرانین GDP-سی نین چوخ آشاغی اولماسینی سؤیله دیلر. دوستلار بو حاقدا آشاغیداکی آدرسه موراجعه انده بیلرلر:

http://sv.wikipedia.org/wiki/Lista_%C3%B6ver_1%C3%A4nder_efter_BNP

ایقتیصادیات

پیشگی اینی سیجان توماق دیر، ایستر قارا پیشیک ایستر آغ. هابئله هر اولکده حاکیم اولان سیاسی سیستم اهالی نین تهلوکس سیزلیگی و ایقتیصادیاتی نی تامین ائتمه لی دیر. انله ایران اینقیلابیندان سونرا بو طلباتین قارشسیندا ایدی که آیت الله خمینی معروف "بیز یئمیش اوچون اینقیلاب ائتمه میسک" ایفاده سینی بیان ائدی.

بوتون دونیا تجروبه سی نین گؤستر دیگینه گؤروه فیر اووان و راحت یاشاییش اوچون آشای-یوخاری ایلیک آدامباشی ناخالص میلی گلیر آزی 20000 دولار اولمالی دیر. بو سویه نی تامین ائتمک اوچون هر 10 میلیون اهالی نین ایلیک ناخالص میلی گلیری 20 میلیارد دولار اولمالی دیر. بوگون بیز بئله دینامیک و افکتیو ایقتیصادیات قورماق اوزره دوشونمه لیک. بیز هم بئله بیر ایقتیصادیاتین قورماق نیت بنده اولدو غوموزو اعلان ائتمه لیک و هم بو ساحه نین ایختیصاص لی عالیم لری نی دونیانین اویقون تجروبه لریندن فایدا لانیب، آذربایجان اوچون ساغلام بیر ایقتیصادیاتین عومومی جیز گیلرینی حاضر لاما ق ایشینه جلب ائتمه لیک.

بیز دونیادا گندن پراسس لری ایزله ییب، نه لرین مومکونات دایره سینه سیغدیغی درک ائتمکده استعداد گؤستر مه- لیک. دونیادا غالب جریان لار و آخین لارا دابان-دابانا ضید اولان آلترناتیولر بوگون بیزیم دوشمن لریمیزین بیزی نفی ائتمکده ایشلرینی راحتلاشدیرماقدان باشقا بیر معناسی اولما یلمز.

بوگون بیز گرک آشای دان یوخاری باخیب، یوخاریدان مرحمت و دیقت دیله ییب، مسؤلیت سیز سؤزلر دانیشماق یئرینه، میلیتمیزین اوز موقدراتینی تعیین ائتمکده صلاحیت صاحیبی اولماسی و سیاسی یئتگی نلیگینی نوماییش ائتدیرک. بوگون بیز بیر سیاسی فیرقه کیمی یوخ، آز ادلیغا **هوسله** برابر لیاقت صاحیبی اولان بیر میلت کیمی چیخیش ائتمه لیک. اؤتن ایل عرضینده، 2006 جی ایل آذربایجان مای سونامی سی نین جیدیت و رئال لیغینی درک ائدن دوشمن لرین بیزی لکه لمه کده مواهیدت لری نین شاهیدی اولموش هر آذربایجانلی، اوز دانیشیق و دورانیسیندا بیر میلتت نوماینده سینه مخصوص اولان مسؤلیت حیسلرینی اوزوندن آیرا یلمز. بیز سون درجه دیقتلی اولمالی بیق 80 ایل بیزی هر بیر تحقیره معروف قویانلار ایندی ذره بین و چیراغلا، بیزیم دیلمیزدن جاری اولان ان کیچیک سهولرین دالینجادیلار. بئله بیر مقامدا هر آذربایجان تورکو اوزونو بوتون آذربایجان و طنداشلاری نین، دینی و میلی منسوبت لریندن آسیلی اولما یاراق، منافعلریندن مودافعه ائتمه- لی دیر. بیز تام آیدینلیقلا اعلان ائتمه لیک کی بیزه اعمال اولان شونینستی سیستمه قارش بیق نه فارس میلتتی و حتی نه فارس دیلینه. هابئله بؤلگه ده ترور و اشغال سیاستی اباران سیاسی قوه لر یئرینه اولنلرین منسوب اولدوقلاری میلتلر دن آد ابارما یاقدا دوشمن دگیرمانینا سو اچماق کیمی دیرلنمه لی دیر.

اینقیلاب گؤرموش هر کس بیلیر کی بیر گونلویه ظولم دستگاهی نین مینلر و یوز مینلر انسان دالغاسی نین قارشسیندا ذیلته دوشمه سی و اهالی نین بیر گونلویه خیوانلاردا پادشاه اولماسی، چوخ خوشا گلیم و هیجانلی دوغروجودور. بو هیجانلار، اینسانین درین قاتلاریندا بیغیلیب قالمیش حیسلرین جوشوب-داشیب، اوزه چیخماسینا اباران گولو قدرته مالیک دیر. آما ایش بوراسیندا دیر که بو بیر گونلوق قدرتین صاحیبی اولان کوتله اگر اوز قدرتیندن فیکیرله ایستفاده ائتمه سه، انله شاهلیغی بیر گونلوقده اولوب، خیواندا قالمالی دیر و ظولمون ائوینی بیخماغا هئچ وخت موفق اولما یاقادیر.

میلی موجدیله نین بوتون میلته دایانمادان موقیتینی تصور ائتمک بئله چتین دیر. بو یولدا گندن ایشلر و اله اولموش نائلیتلر آما ریضایت و نریجی دئیر دیر. آذربایجان میلیحرکاتی سیرالاریندا تورک طلبه لرین سیخ و دائمی حضورونا هامی میز شاهیدیک. آما میلتین اورتا طبقه سی و کنسرواتو قیشرلری حاقد بو ادعانی ائتمک اولماز. بوگون اصلینده فارس آما ایران آدینی داشایان ضیالی انلیت، داخیلده و خاریجده فعالیت ائدن علم و مدنیت خادیم لری، روحانیت، حربچیلر، دولتی بوروکراسی نین یوکسک لایه لری، آذربایجاندا اوزن اینکیشاف تاریخی نه مالیک خیردا و اورتا میقیاسلی صنایع صاحیب لری، هله میلی حرکاتین نظارتچیلریدیرلر. میلی حرکات اولنلاری جذب ائتمه لی دیر یوخسا ایران و دونیانین هئچ یئرینده طلبه حرکاتی، اعتراض حرکاتیندان باشقا بیر شئی اولمامیش دیر. بونلاری جذب ائتمک اوچون اولنلرین تک-تکینه قوبان اولوم مکتوبو یازماق کؤمک انده یلمز. بو موحافیظه کار قوملری، اولنلرین ایناندیق لاری ایگونلار، سیموللار و شخصیتلرین میلی حرکات سیرالاریندا حضورو، حرکاتنا جلب انده بیلر. سون ایلره کیمی میلی تاریخیمیزین آغ فرقلریندی اونودولموش خلق موسلمان حرکاتی تاریخی بئله سیمولیک حادیتلردن بیری دیر. میلی حرکاتین بو تاریخی حادیتیه و اخیندا، صاحیب چیخماسی، حرکاتیمیزین شعورلو آندیملاریندان و موهوم نائلیتلریندن بیری ایدی.

اولا بیلر کی، بوتون بونلارا نائل اولماق بیر سئمیناردا موباحیثه اولارکن چتین و حتی ال چاتیلماز گورونسون. بئه بیر شوبه قارشی سیندا داهی اوندیریمیز سید جعفر پیشهوری نین باشچی لیغی آلتیندا حاضیرلانمیش 12 شهر یور بیانیه سینی قویماق اولار. همین سندده بیزیم بابالاریمز منیم آرایام قویدوغوم بوتون طلبلره نائل اولوبلار. 12 شهر یور بیانیه سینی نین داهیانه اولدوغو یقین تک بیزی یوخ، بیزدن سونرا گلن نسللری ده حئیران قویاجاقدیر. بو قیصا و بیغجام متن ده یالنیز مثبت و یالنیز میلی حوکومتین نه ائتمک ایسته دی بیندن سوز گئدیر. حتی بیر کلمه ده اولسون بو سندده ذیکر مصیبت دن اثر-علامت یوخدور. آرتقیق سندن **حجمین** 48 فاییزی نین وورغوسو، ایقتیصادی و اینفرستور وکتورل اینکیشاف، 23% یئنی قورولوشون عمومی جیزگیلری، 12% دیپلماتیک مسئله لر، 6% دیل و مدنیت و 10% عمومون ریفاهینا دائر مسئله لره عاید اولموش دور. انله همین پرنسیپلری اؤرنک گؤتورن 30 اردیبهشت 1384 تاریخی، 28 بندلی **"طرح اولیه ای از خواسته های ملت آذربایجان در آستانه انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری"** ادلی سندی میثال کتیرمک اولار.

استکهلم، 19 مای 2007

بئنی قورولوشون جیزگیلری	دیپلماسی	دیبل و مدنیت	عمومون ریفاهی	تیروت هاردان گلمه لی دیر؟	
23	12,5	6,25	10,4	48	ایکی تاریخی سندن موقایسه سیندن ایره لی گلن نتیجه بو موقایسه ده من بیرنجی سندن (12 شهر یور) هر بندینه 8 خال وئریب، سوندا 96 خالا نیسبت، هر جمعین فاییزی حساب ائتمیشم. ایکینجی سندده همین متدلا و هر بنده 4 خال وئرمک عمل ائتمیشم و نتیجینی توپلوم 112 خالا نیسبت توتوشدوروب، فاییزلاری عمله کتیرمیشم. اگر حؤرمتلی اوخوجولار اوچون بو متد مورکب نظره گلیرسه، اونداننده اوز موقایسه متدومو داها اطرافلی ایضاح انده بیلرم.
					12 شهر یور بیانیه سی
26,7	3,6	18	18	34	طرح اولیه ای از خواسته های ملت آذربایجان در آستانه انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری 30 اردی بهشت 1384

بئنی قورولوشون جیزگیلری	دیپلماسی	دیبل و مدنیت	عمومون ریفاهی	تیروت هاردان گلمه لی دیر؟	
	2				1 ایرانین استقلال و تمامیتینی ساخلاما قلا برابر آذربایجان خالقینا داخلی آزادلیق و مدنی مختاریت وئریمه لیدیر کی، انده بیلسین اوزونون فرهنگی یولوندا و
2					
	2	2			
					2 آذربایجانین ابادلاشماسی و ترقی سی اوچون عموم مملکتین عادلانه قانونلارینی گوزله مکله برابر اوز سرنوشتینی تعیین ائتسین. بو منظوری حیاتا کئچیرمک اوچون چوخ تنزلیکله ایالت و ولایت انجمنلرینی انتخاب اندیپ ایشه باشلامالیدیر.

			2	بو انجمنلر فرهنگي، بهداشتي و
			2	اقتصادي ساحه سينده فعاليت گوستر مكله برابر
2				قانون اساسي موجبنجه تمام دولت ايشچيلرينين عملياتيني تفتيش انديب اونلارين تغيير و تبديلينده اظهار نظر انده جكدير *
		4		آذربايجانين ابتدائي مکتبلرينده اوچ کلاس قدر درس قدر فقط آذربايجان ديپنده آپاريلماليدير و اوچ کلاس قدر يوخاري دولت ديلى اولماق اوزره فارس ديپنده آذربايجان ديلى ايله ياناشي تدريس انديلمه ليدير.
			4	آذربايجاندا ملي دارالفنون تشکيلي دموکرات فرقه سينين اساس مقصدلريندن بير ي دير *
			8	آذربايجان دموکرات فرقه سي صنايع و فابريکالارين گنئيشلنمه سينه جدی چاليشاجاق و سعی انده جک کی، موجود فابريکالاري تکميل اتمکله برابر ايشسيزليگي رفع اتمک اوچون ال و ماشين صنايعيني گنئيشلنديرمک اوچون وسيله لر ياراديب تازه فابريکالار وجوده گنئيرسين.
			8	تجارتين گنئيشلنمه سينی، آذربايجان دموکرات فرقه سي چوخ لازم و جدی مسئله لردن حساب اندير. بو گونه قدر تجارت بوللارين باغلي قالماسي چوخلو کندليلرين، مخصوصا باغدار لارين و خرده مالکلرين ثروتلرينين اللريندن چيخماسينا و اونلارين ديپنچي حالينا دوشمه سينه سبب اولموشدور. بونون قاباغيني آلماق مقصدي ايله دموکرات فرقه سي بازار تاپماق و آذربايجان امته لر ينين خارجه چيخاريلماسي اوچون ترانزيت يوللاري اختارماق ايشينه جدی اقدام ائتمه گی و بو وسيله ايله عمومی ثروتين نقصانينين قاباغيني آلماسي نظرده توتموشدور *
			8	دموکرات فرقه سينين اساس مقصدلريندن بيرده آذربايجان شهرلرينين آبادلاشماسيدير. بو مقصودا چاتمق اوچون فرقه سعی انده جک کی، چوخ تنزليکله شهر انجمنلرينين قانونو تغيير تايب شهر اهاليسينه مستقل بير صورتده شهرين آبادليغينا چاليشيب اونلاري ابرومند و معاصر حالا سالمق امکان وئرلسين. مخصوصا تبريز شهرينين سو ايله تامين انديلمه سي آذربايجان دموکرات فرقه سينين چوخ فوري جاري مسئله لر يندندير *
			8	آذربايجان دموکرات فرقه سينين موسسلي گوزل بيليرلر کی، مملکتين ثروت توليد اندي و اقتصادي فوه سي کندليلرين قوتلي قولودور. اونا گوره بو فرقه انده بيلمز کی، کندچيلر آراسيندا وجوده گلن حرکتی نظره آلماسين. بونا گوره ده فرقه سعی انده جكدير کی، کندليلرين احتياجلارين تامين اتمک اوچون اساسلي قديم گوتورولسون. مخصوصا کندلی ايله اربابلارين آراسيندا معين بير حدود تعيين اتمک و بعضی اربابلار طرفيندن اختراع انديلميش غير قانوني وئرگيلرين قاباغين آلماق دموکرات فرقه سينين فوري وظيفه لر يندندير. فرقه سعی انده جک بو مسئله انله بير صورتده حل انديلسين کی، هم کندليلر راضي قالسین و همده مالکلر اوزلرينين گلجگيندن اطمینان حاصل انديب ، رغبتله کندلرينين و اوز مملکتلرينين آبادليغينا چاليشينلار. خالصه تورپاقلاري و آذربايجاني ترک انديب قاچان و آذربايجان خالقين زحمتينين محصولونو تهراندا و ساير شهرلرده مصرف اندن اربابلارين تورپاقلاري، اگر تنزليک ايله آذربايجانا مراجعت ائتمه سه لر ، دموکرات فرقه سينين اساسنامه سينه موافق اولاراق کندليلرين اختيارينا وئريلمه ليدير. بيز اوزلرينين عيش و نوشيندان اوتري آذربايجانين ثروتيني خارجه آپارانلاري آذربايجانلي حساب ائتميریک. اگر اونلار آذربايجانا قايتماقدان امتناع ائتمه لر، اونلار اوچون آذربايجاندا بير حاق قائل ديپليک. بوندان علاوه فرقه چاليشاجاق کی، چوخ سهل و ساده بير صورتده آذربايجان کندليلرينين اکثریتی تورپاق و اکين آلتر ي جهتن تامين ائتمسين *
			8	دموکرات فرقه سينين مهم وظيفه لر يندن بير ي ده ايشسيزليک له مبارزه ائتمکدير. اينديدن بو خطر چوخ جدی بير صورتده اوزونو گوسترمکده دير. گلجکده بو سنل گوندن - گونه قوتله نه جكدير. مرکزي دولت و محلي

					مامورلار طرفیندن بو خصوصدا هج بیر ایش گورولمه میشدیر. اگر ایش بو منوال ایله داوام اندرسه، آذربایجان خالقینین اکثریتی فنا بیر حالا دوشمه یه محکوم دور. فرقه چالیشیر بو خطرین قاباغینی آماق اوچون جدی تدبیرلر گورولسون. هله لی ک فابریکالارین تاسیسی، تجارتین گنجیشلمه سی، اکیچی تشکیلاتلارین تاسیس اندیلمه سی، دمیر و شوسه یوللارین چکیلمه سی کیمی تدبیرلر ، ممکن دور بیر قدر فایدالی اولسون.
8					انتخابات قانونوندا آذربایجانین حقینده بویوک ظلم اندیلمیشدیر. دقیق اطلاعاتا گوره بو اولکه ده دورت میلیوندان یوخاری آذربایجانلی یاشاماقدادیر. بو غیر عادلانه قانون موجبجه آذربایجانا مجلس شورای ملی ده، ۲۰ وکیل بیری وئرلمیشدیر. بو قطعیا متناسب بیر بولگو دیلدیر. آذربایجان دموکرات فرقه سی سعی انده جک آذربایجان نفوسونا نسبت وکیل انتخاب انتمه حاقی اولسون. بو تقریبا مجلس نماینده لرینین اوچده بیرینی تشکیل انده بیلر. آذربایجان دموکرات فرقه سی مجلس انتخاباتینین مطلقا آزاد اولماسی طرفداریدیر. او، دولت ایشچیلرینین داخلی و خارجی همچنین پولولارین قورخوتماق و آداماق یولو ایله انتخابات ایشینه قاریشمالارینا جدا مخالفت انده جکدیر. انتخابات گرک تمام ایراندا آن واحده باشلانیب، چوخ سریع بیر صورتده قورتارسین.
8					آذربایجان دموکرات فرقه سی فاسد، مختلس و رشوه آلان شخصلر ایله کی دولت اداره لرینه سوخولموشلار ، جدی مبارزه انده جک و دولت مامورلاری آراسیندا صالح و درستکار شخصلردن قدر دانلیق انده جک. مخصوصا فرقه چالیشاجاق اونلارین معاشلاری و زندگانلیق شرایطلری انله اصلاح اولسون کی، اونلار اوچون اوغورلوق و خیانت انتمه گه بهانه قالماسین . اونلار انلیه بیلسینلر کی، اوزلری اوچون آبرولی حیات وجوده گنجیر سینلر.
				8	دموکرات فرقه سی سعی انده جک آذربایجاندا آلینان وئرگیلرین یاریسیندان یوخاریسی آذربایجانین اوز احتیاجلارینا صرف اندیلسین و غیر مستقیم وئرگیلر جدی صورتده آزالسین.
	8				آذربایجان دموکرات فرقه سی بوتون دموکراتیک دولتلر، مخصوصا متفقوله دوستلوق ساخلماق طرفداریدیر و بو دوستلوق داوام انتدیرمک اوچون چالیشاجاق مرکزده و شهرلرده ایران ایله متفق دموکراتیک دولتلر آراسیندا دوستلوق پوزماق ایسته بین خائن عنصرلرین اللرینی اجتماعی، سیاسی و دولتی ایشلردن کنار انتسین.
	23	12,5	6,25	10,4	48 %
	22	12	6	10	46 جمع 96 خال
تنتی قوروشون چیزگی لری	تپلماسی	تیل و مدنیت	عمومون رفاهی	تثروت هاردان گلمه لی بیر؟	

بودور دموکرات فرقه سینی یارادانلارین اصل مقصدلری •
بیز امیدواریق کی، هر بیر وطن پرست آذربایجانلی ایستر آذربایجانین داخلینده و یا آذربایجانان خارجه بو مقدس مقصد چاتماق اوچون بیزیمله همصدا و ال بیر اولاجقدیر. طبیعی دیر کی، انسان اول اگر اوز ائوینی اصلاح انتمه سه محله، شهر و یا مملکت اوچون ایشله یه بیلمز. بیز اول اوز ائومیز اولان آذربایجانان باشلابیرق و اینانیریق کی،

آذربایجانین اصلاح و ترقی سی ایرانین ترقی سینه سبب اولاجاقدیر و وطنیمیز بو واسطه ایله قولدورلارین و مرتجعلرین چنگالیندان نجات تاپاجاقدیر •

یاشاسین دموکرات آذربایجان!

یاشاسین مستقل و آزاد ایران!

یاشاسین ایران و آذربایجان آز ادلیغینین حقیقی مشعلداری اولان آذربایجان دموکرات فرقه سی!

اون ایکی شهریور ۱۳۲۴ - نجی ایل

بینی قورلوش	دیپلماسی	ایل و منیت	رنجیه	هاردان	طرح اولیه ای از خواسته های ملت آذربایجان در آستانه انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری 30 اردی بهشت 1384
		4			1 آموزش به زبان مادری و تدریس ادبیات و زبان ترکی در مدارس مناطق ترکمنشین کشور
				4	2 اختصاص بودجه ملی برای آذربایجان متناسب با نفوس اهالی و همچنین تخصیص دادن ۵٪ بودجه کل کشوری به عنوان بودجه ویژه جهت رفع کامل عقب ماندگیهای ناشی از اعمال سیاستهای تبعیض آمیز گذشته
				4	3 رفع موانع رشد و گسترش تولید و تجارت، در راستای بازگرداندن آذربایجان به موقعیت قطب تجاری - صنعتی کشور
4					4 ایجاد پارلمان منطقه ای (ایالتی) در تبریز و پارلمانهای ولایتی (استانی) در مراکز استانهای آذربایجان به منظور حل و فصل سریع و اصولی مسائل منطقه ای
	2			2	5 تمرکززدایی در حوزه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی از پایتخت و اعطای اختیارات در حد اداره داخلی آذربایجان به مسئولین محلی منتخب مردم
	4				6 اعطای حق انتخاب نمایندگان پارلمانهای منطقه ای، استانداران و فرمانداران به مردم منطقه
	4				7 حمایت از حقوق شهروندان در برگزاری تجمعات مسالمت آمیز و ارائه خدمات و ایجاد تسهیلات مناسب برای برگزاری مراسم ملی در راستای گرمی داشت مناسبتهای ملی و تجلیل از قهرمانان و شخصیتهای ملی در آذربایجان
		4			8 مبارزه جدی با اندیشه های ترکستیز و عوامل آن به مثابه اصلی ترین عامل تفرقه، جهت تأمین وفاق و امنیت عمومی
				4	9 تسریع در عملیات ساختمانی پل ارتباطی دریاچه اورمیه، اتوبان محور زنجان- تبریز- اروپا و راه آهن میانه - اردبیل- آستارا- باکو (کریدور بین المللی شمال-جنوب)، راه آهن اردبیل- مغان و راه آهن مراغه- اورمیه - اروپا، به نحوی که مطابق برنامه زمانبندی مصوب به مرحله بهره برداری برسند
				4	10 ایجاد مناطق آزاد تجاری- صنعتی در مناطق آستارا، مغان، صوفیان، ماکو و سولدوز (نقده)
			2	2	11 مبارزه جدی با رشد بیکاری و شیوع اعتیاد در میان جوانان از طریق ایجاد فرصتهای تحصیلی، شغلی، ایجاد تسهیلات کافی جهت ازدواج و تأمین امکانات ورزشی، فرهنگی و تفریحات سالم برای جوانان در منطقه

			4	ایجاد بستر مناسب جهت جلب سرمایه‌های خارجی در زمینه‌های توریسم، صنعت، کشاورزی، دامپروری و بازرگانی و...	12
		2	2	نوسازی روستاهای در شرف ویرانی و نیز کارخانجات در معرض تعطیلی آذربایجان و رسیدگی به اوضاع اسفناک اقتصادی کارگران، روستائیان، عشایر، اقشار کم‌درآمد و حاشیه‌نشینان شهرهای بزرگ	13
			4	حمایت و تقویت صنعت فرش، صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی و باغی و لغو تعرفه‌های گمرکی به منظور توسعه صادرات این کالاها	14
			4	بسترسازی مناسب جهت گسترش توریسم بویژه سرمایه‌گذاری در مناطق سلطانیه، غار کتله‌خور زنجان، غار علی صدر همدان، مجموعه شیخ صفی اردبیل، آبهای معدنی سرعین، حوزه‌های توریستی ساوالان، مغان و تالش، جنگلهای قره‌داغ (ارسباران) و کرانه‌های غربی دریاچه خزر، محوطه باستانی قلعه بابک، مجموعه بازار تبریز، ارک علیشاه و مسجد کبود، حوزه دریاچه اورمیه، دهکده المپیک ورزشهای زمستانی سهند، تپه حسنلو، تخت سلیمان و باغچه‌جوق ماکو...	15
			4	جدیت در امر مقابله با زلزله پیش از وقوع آن، با توجه به زلزله‌خیز بودن آذربایجان و حتمی بودن آن، از طریق اختصاص امکانات و بسیج تخصص‌های لازم جهت نوسازی بافت‌های فرسوده شهری و روستایی و مقاوم‌سازی ساختمانهای تاریخی و ابنیه مهم	16
			4	توجه جدی به حفاظت از منابع بی‌بدیل طبیعت و صیانت از ثبات محیط زیست منطقه و اعطای سهم کلان‌شهر تبریز به عنوان دومین شهر آلوده کشور از بودجه اختصاصی سازمان ملل برای بهبود شرایط زیست محیطی آن	17
			4	ایجاد اشتغال در زمینه‌های مختلف جهت جلوگیری از مهاجرت بی‌رویه نیروی انسانی، فرار مغزها و سرمایه‌های آذربایجان به مناطق دیگر و فراهم کردن امکانات رفاهی، شغلی به منظور بازگرداندن مهاجرین قبلی	18
			4	دفاع از حقوق کودکان و زنان بر اساس میثاق‌های بین‌المللی	19
			4	اعمال سیاست‌های تشویقی (مادی و معنوی) از ورزشکاران، و تأمین تجهیزات ورزشی و ایجاد امکانات احداث سالنها و میداين ورزشی در کلیه شهرها برای رشته‌های مختلف ورزشی	20
			4	لحاظ نمودن علایق تاریخی و فرهنگی و اقتصادی مردم آذربایجان در مسائل مربوط به سیاست خارجی و روابط بین‌الملل	21
			4	تاسیس و راه‌اندازی حداقل یک شبکه رادیو-تلویزیونی سرتاسری، یک خبرگزاری و دو روزنامه کثیرالانتشار دولتی به زبان ترکی با توجه به تداول این زبان در گستره کشور	22
			4	تاسیس فرهنگستان زبان و ادبیات ترکی و ایجاد کرسی این رشته‌ها در دانشگاه‌های کشور	23
			4	به رسمیت شناخته شدن زبان ترکی در ادارات و محاکم قضایی با توجه کثرت آماری متکلمین این زبان در سراسر کشور.	24
			4	اعاده کلیه اسامی تاریخی (بخصوص اعاده نام تاریخی آذربایجان مطابق آخرین تقسیمات کشوری در دوران مشروطیت به استانهای اردبیل و زنجان و...) به اماکن جغرافیایی و رفع موانع موجود در نامگذاری اسامی ترکی (برای کودکان و واحدهای اقتصادی و...)	25
			4	۲۶. لغو هرگونه سیاستی که می‌تواند موجب تغییر در توازن ترکیب جمعیتی بومی در غرب آذربایجان شود	26
			4	۲۷. حمایت از هنرهای نمایشی، تجسمی و موسیقی آذربایجانی، تاسیس دانشکده‌های هنرهای نمایشی، تجسمی و موسیقی، ایجاد کنسرواتوار و فیلامونیا، سالن تئاتر و موزه هنرهای تجسمی در شهرهای آذربایجان و ایجاد رشته موسیقی آذربایجانی در دانشگاه‌های کشور	27

4					رفع موانع بوروکراتیک در زمینه تشکیل و فعالیت آزاد احزاب، گروه‌های سیاسی، نهادهای غیردولتی (N.G.O ها) در سطح کشوری و منطقه‌ای و حفاظت از حقوق مردم در آزادی بیان افکار و اندیشه‌های خویش.	28
26,7	3,6	18	18	34	%	
30	4	20	20	38	جمع 112 خال	
بنی قورلوش	دپلماسی	تیل و مدنیت	زنگه	هاردان		

اعتقاد راسخ داریم که کلیه این خواسته‌ها در چارچوب نظام موجود و با حسن نیت اولیاء امور، کاملاً قابل تأمین است. انتشار آن در آستانه انتخابات نیز به همین قصد صورت می‌گیرد. تأکید داریم که حذف هر یک از مصادیق فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی این طرح و یا اعمال هرگونه تبعیض و محدودیت جغرافیایی برای اجرای آن، معنی و مفهومی جز مخالفت با توسعه و پیشرفت آذربایجان نخواهد داشت.